

VOS ABB
versterkt en verdiept

Jaarverslag

VOS/ABB 2023

VOS/ABB en haar leden

VOS/ABB is de landelijke vereniging van schoolbesturen in het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs, gemeentebesturen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Steeds meer samenwerkingsverbanden onderschrijven de meerwaarde van een VOS/ABB-lidmaatschap; deze groep leden nam met zo'n twintig procent toe.

De organisatie

In 2023 heeft VOS/ABB 21 medewerkers in dienst. Directeur Hans Teegelbeckers geeft leiding aan de organisatie.

Bestuur

Het bestuur van VOS/ABB bestaat in 2023 uit:

- ▶ Ron den Hartog, Stichting OVO Gouda (voorzitter)
- ▶ Karen Peters, Stichting Eem-Vallei Educatief (STEV), tot 1 augustus
- ▶ Pieter Schram, OSG Singelland (Drachten)
- ▶ Marcel ten Vergert, Stichting OVO De Waerdenborch (Holten en Goor)
- ▶ Henk Zielstra, Stichting Archipel Scholen (Walcheren)

Karen Peters en Pieter Schram worden per 1 januari 2024 opgevolgd door.:

- ▶ Robert Smid, Intergemeentelijke Stichting Openbaar Basisonderwijs (Castricum e.o.)
- ▶ Inge Vaatstra, Aurora Onderwijsgroep (Noord-Veluwe)

Beiden zijn benoemd door de algemene ledenvergadering op 28 november 2023

25-jarig jubileum

In 2023 bestaat VOS/ABB 25 jaar. In het najaar vieren we dit met het symposium BRAINS, waarin gezaghebbende sprekers als Erik Scherder en Remy Gieling hun licht werpen op de kansen en valkuilen van *artificial intelligence* in het onderwijs en de invloed van AI op het kindbrein.

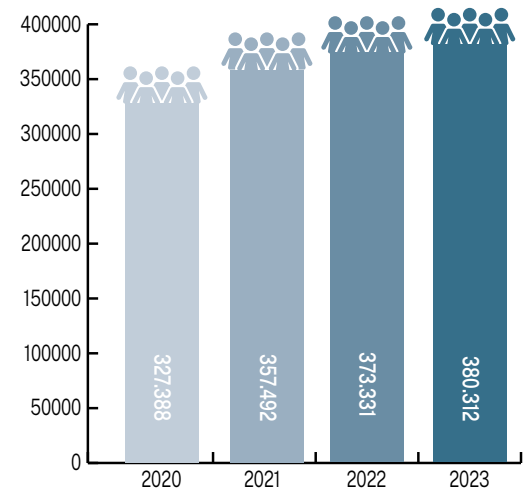

De gestage groei van VOS/ABB laat zien dat we nog steeds meer dan relevant zijn. Leden herkennen en waarderen onze activiteiten en dienstverlening. Vanzelfsprekend willen we relevant blijven.

In 2023 maken we de start met het schrijven van het *Koersplan 2025-2028*. Drie thema's krijgen hierin een prominente plek: de positie van schoolbesturen, inclusiever onderwijs en recentralisatie.

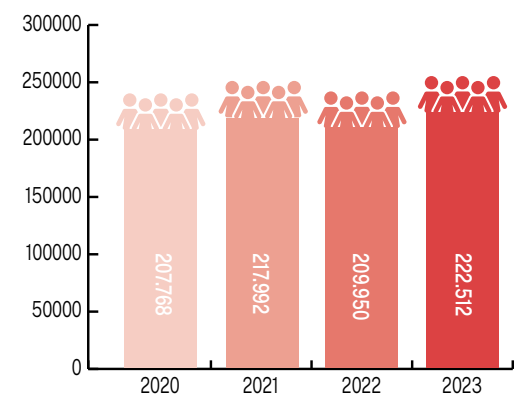
Primair en speciaal onderwijs

Totaalaantal leerlingen in het primair en speciaal onderwijs dat onder de verantwoordelijkheid van onze leden valt (teldatum 1 oktober).

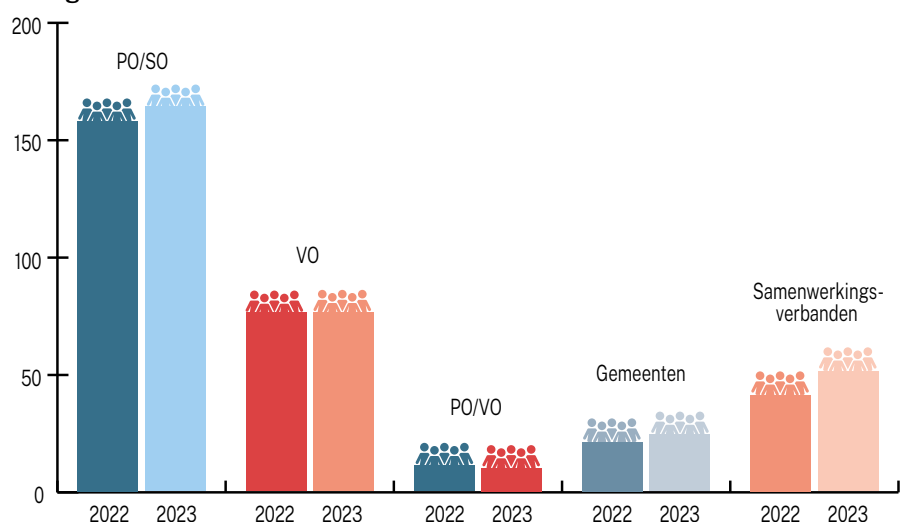

Voortgezet onderwijs

Totaalaantal leerlingen in het voortgezet onderwijs dat onder de verantwoordelijkheid van onze leden valt (teldatum 1 oktober).

Aangesloten leden

Activiteiten

Onze voornaamste activiteiten zijn advisering en ondersteuning van leden, identiteitsontwikkeling van openbare scholen en samenwerkingscholen en belangenbehartiging voor het openbaar onderwijs in het algemeen.

Advies & ondersteuning

Onderwijsjuristen

Onze Onderwijsjuristen informeren, adviseren en ondersteunen leden. Hun belangrijkste activiteiten:

- ▶ Beantwoording van vragen (telefonisch of per mail) over juridische kwesties. In 2023 komen veel vragen binnen over de mogelijkheid van een studiekostenbeding (ingegeven door nieuwe wetgeving) en de toelaatbaarheidsverklaring voor SBO, SO of VSO. Ook zijn er veel vragen over de cao's, disfunctioneren, ziekte en arbeidsongeschiktheid, medezeggenschap, verschillende vormen van ouderlijk gezag, communicatie met ouders, toelating en schorsing/verwijdering van leerlingen. Veelgestelde juridische vragen staan op onze website.
- ▶ Dossierbehandeling en procesvertegenwoordiging. In 2023 behandelen onze Onderwijsjuristen 75 dossiers. In 40 procent procederen zij ook (als gemachtigde van het schoolbestuur) bij de rechtbank of bij Stichting Onderwijsgeschillen. Leden weten ons steeds beter te vinden voor deze dienstverlening, mede door het gunstige tarief.
- ▶ Beschikbaar stellen/actualiseren van modelbrieven, modelovereenkomsten, handreikingen en formats. Om leden goed te informeren, schrijven de Onderwijsjuristen ook geregeld artikelen. In 2023 bijvoorbeeld over veelgemaakte fouten bij de afgifte van de toelaatbaarheidsverklaring, verrekenen van het vakantieverlof en compensatie van vakantie bij ziekte.
- ▶ Juridische toetsing van (beleids)documenten, zoals protocollen, formulieren, reglementen, brieven, contracten en gedragscodes.

'Bedankt voor de ondersteuning bij het inrichten van ons managementstatuut. We hebben afgelopen maanden een mooi proces doorlopen met een prima resultaat.'

Bestuurder/lid VOS/ABB

HRM

Ons team HRM adviseert en ondersteunt leden op alle aspecten van HRM. Leden weten ons in 2023 onder andere goed te vinden voor organisatieadvies, advies over beloningsvraagstukken en HR-aspecten van de nieuw te vormen onderwijsregio's. Betaalde opdrachten gaan in dit jaar met name over het ontwerpen van innovatieve functiehuisen, functiebeschrijvingen en -waarderingen. We zien een sterke toename van scholen die onze hulp inschakelen bij het formuleren van eigen strategisch personeelsbeleid. In 2023 begeleiden wij twee trajecten voor de werving en selectie van leden van de raad van toezicht. In beide gevallen is een kandidaat benoemd.

Drie pijlers

Governance

Voor schoolbesturen is het een uitdaging om hun (wettelijke) taken goed en effectief in te vullen. Ons team Governance is een sparringpartner, adviseur en vraagbaak, die bestuurders met raad en daad bijstaat. Ook biedt het begeleiding bij het stichten van scholen en bij fusies van scholen en besturen. In deze trajecten zijn proces en inhoud belangrijk en spelen verschillende belangen een rol. Identiteit kan een thema zijn in een dergelijk traject.

We zien in 2023 opnieuw meer belangstelling voor mediation door VOS/ABB. Mediation kan helpen bij het oplossen van een conflict, bijvoorbeeld tussen bestuur en toezicht of school en ouders.

In 2023 begeleidt ons team Governance verschillende besturen bij het opzetten en inrichten van een managementstatuut. Steeds meer besturen willen dat het managementstatuut 'organisatie-gedragen' is.

Onderwijs

Ons team Onderwijs ondersteunt en begeleidt leden bij het versterken van het onderwijs en bij professionalisering. In 2023 ontwikkelen we, in co-creatie met leden, diverse instrumenten, zoals een format voor het schrijven van een beleidsplan en handvatten voor het uitwerken van een leerlijn. Publicatie vindt plaats in 2024.

VOS/ABB is kernpartner van het landelijke platform Naar Inclusiever Onderwijs. Deze beweging past uitstekend bij de kernwaarden gelijkwaardigheid en ontmoeting van het

openbaar onderwijs. We ondersteunen leden in hun eigen beweging richting inclusiever onderwijs. Ook organiseren we in het najaar een congres over dit onderwerp.

Kennisnetwerken en scholing

Jaarlijks organiseren we voor leden op verschillende locaties in het land kennisnetwerken. We kennen drie thematische kennisnetwerken (HRM, Financiën en Governance) en een kennisnetwerk Bestuurders. Op deze bijeenkomsten kunnen mensen van elkaar leren en elkaar inspireren. We bespreken onderwerpen die voor leden relevant en actueel zijn. In het kennisnetwerk HRM wordt in 2023 bijvoorbeeld gesproken over strategisch personeelsbeleid, de duurzame inzetbaarheid van medewerkers en functiewaarderingen en -beschrijvingen. In het kennisnetwerk Governance is onderwijskwaliteit in relatie tot de rol van de bestuurder en toezichthouder een belangrijk onderwerp.

‘Het persoonlijke aspect is fijn. Ik werk pas sinds kort voor een bestuur dat is aangesloten bij VOS/ABB, maar voel nu al verbinding.’

Ons team HRM organiseert in 2023 tien keer een online bijeenkomst Versterken en Verdiepen. HR-collega's in het land kunnen hierin hun vragen stellen aan vakgenoten en VOS/ABB – een laagdrempelige manier van kennisdeling en ontmoeting.

VOS/ABB organiseert jaarlijks tientallen (maatwerk)trainingen en cursussen over uiteenlopende onderwerpen. Onderwerpen waarvoor in 2023 grote belangstelling is: FUWA, de cao's en dossiersopbouw bij disfunctioneren. Ook is er veel animo voor onze training voor medezeggenschapsraden en voor zittende en nieuwe leden van de ondersteuningsplanraad van samenwerkingsverbanden. De meeste deelnemers beoordelen de scholingsbijeenkomsten als goed of zeer goed.

Identiteitsontwikkeling

VOS/ABB ondersteunt besturen en scholen bij het versterken en uitdragen van de kernwaarden van het openbaar onderwijs. EVIOO (Evaluatie Identiteit Openbaar Onderwijs) is een evaluatietraject dat uit diverse instrumenten en gesprekken bestaat. Het heeft een signaal-, dialoog- en planningsfunctie. In 2023 herzien we EVIOO grondig en vindt een grootschalige pilot plaats bij een schoolbestuur dat lid is van VOS/ABB. In 2024 gaan we alternatieve vormen uitwerken om een dergelijke evaluatie uit te voeren, passend bij de wensen en praktische mogelijkheden van bestuur en scholen. In 2023 zijn we weer medeorganisator van de Week van Openbare Scholen. Tijdens deze week ondernemen onze leden mooie acties die raken aan hun openbare identiteit en bijdragen aan hun profilering. Ook vindt een goed bezocht symposium plaats, waaraan diverse inhoudelijke bijdragen worden geleverd.

(Wereld)burgerschap en levensbeschouwing

Wij ondersteunen scholen om het burgerschapsonderwijs krachtig, doelgericht en samenhangend neer te zetten vanuit de kernwaarden van het openbaar onderwijs: gelijkwaardigheid, vrijheid en

Kernwaarden

gelijk-
waardigheid

vrijheid

ontmoeting

ontmoeting. In 2023 ondersteunen we ook verschillende besturen met een herstelopdracht rondom burgerschap.

Afgelopen jaren zijn we op verschillende plekken actief met het helpen ontwikkelen van nieuwe vormen van levensbeschouwelijk onderwijs. Het project Wereldwijzer (van Stichting BOOR) is een succes en breidt in 2023 uit. Datzelfde geldt voor het programma STEVIG van Stichting Eem-Vallei Educatief.

Naast dit alles heeft VOS/ABB een aanjagende rol binnen LERVO (Expertisecentrum Levensbeschouwing en Religie in het Voortgezet Onderwijs). Vanuit een groot maatschappelijke belang streven wij, in samenwerking met Verus, hogescholen en universiteiten, op dit domein naar een basiscurriculum voor alle leerlingen in het VO.

Diploma openbaar onderwijs

Op elf pabo's kunnen studenten het Diploma Openbaar Onderwijs halen. VOS/ABB is verantwoordelijk

voor de kwaliteitswaarborging hiervan. In 2023 visiteren wij NHL Stenden Hogeschool, samen met experts uit het werkveld en de Universiteit voor Humanistiek. Deze hogeschool mag het diploma de komende zes jaar weer uitreiken.

In het veld is discussie over de houdbaarheid van de pabo-diploma's voor openbaar, katholiek en christelijk onderwijs. Wij leveren aan deze discussie een actieve en constructieve bijdrage.

Gebedsruimte in de openbare school

Naar aanleiding van vragen van leden publiceert VOS/ABB in het voorjaar van 2023 een advies over de plaats van gebedsruimtes in de openbare school. VOS/ABB adviseert om zo'n soort casus als openbare school aan te grijpen om een stevige visie te vormen en erover in dialoog te gaan met alle betrokkenen (dus leerlingen, teamleden en ouders/verzorgers). Een algemene stillerimte die alle leerlingen en teamleden kunnen gebruiken, zou niet misstaan op een openbare school; het is in lijn met de uitgangspunten en kernwaarden van het openbaar onderwijs.

Belangenbehartiging

VOS/ABB behartigt de belangen van onze leden en van het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs, onder meer richting politiek, de Inspectie van het Onderwijs, vakbonden en de sectorraden (PO-Raad en VO-raad). Om te weten wat er leeft onder onze leden zijn de bestuurlijke kennisnetwerken, internetconsultaties, (in)formele gesprekken, relatiebezoeken en bijeenkomsten met vertegenwoordigers uit PO, VO en SO onmisbaar. De belangenbehartiging richt zich in 2023 onder andere op de volgende onderwerpen:

- ▶ Passend onderwijs (onder meer versterking van de positie van ouders en leerlingen, leerrecht en verzuimaanpak)
- ▶ Leerrecht
- ▶ Artikel 23 Grondwet
- ▶ Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs
VOS/ABB roept in 2023 op om deze nieuwe wet niet aan te nemen. Met onze inbreng bereiken we niet alleen het ministerie van OCW en de Tweede Kamer, maar ook de media.
- ▶ Verkiezingen
VOS/ABB heeft politieke partijen input gegeven voor hun verkiezingsprogramma's.
- ▶ Breed gesprek governance en medezeggenschap
- ▶ Kansengelijkheid in het funderend onderwijs (naar aanleiding van IBO-rapport over sturing op onderwijskwaliteit)

Communicatie en marketing

De website www.vosabb.nl en de wekelijkse e-mailnieuwsbrieven zijn onze belangrijkste externe communicatiekanalen. Via onze website [vosabb.nl](http://www.vosabb.nl) bieden wij elke dag nieuws. De focus ligt op het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs, maar we brengen ook veel algemeen onderwijsnieuws. De website telt in 2023 ruim 391.000 paginabezoeken – ruim driekwart meer dan in 2022. Het bericht *Wat wil de politiek met het onderwijs* is met 18.000 bezoekers het meest gelezen bericht van 2023.

Onze twee e-nieuwsbrieven verschijnen wekelijks, met uitzondering van de mei-, zomer- en kerstvakantie. Deze nieuwsbrieven bevatten berichten die relevant zijn voor mensen in het primair respectievelijk voortgezet onderwijs. Het aantal abonnees ligt al jaren rond de 5.000.

Met ons magazine *Naar School* informeren we onze leden over achtergronden bij actuele ontwikkelingen.

Dit ledenmagazine bevat nieuws en achtergrondverhalen. *Naar School*

verschijnt vijf keer per jaar in een oplage van 3.000 en gaat onder andere naar de besturen die bij VOS/ABB zijn aangesloten en hun scholen. De digitale versie staat op vosabb.nl.

VOS/ABB is actief op LinkedIn. In 2023 neemt het aantal volgers toe tot ruim 2.200. We gebruiken dit kanaal om nieuws uit eigen huis te brengen, bijvoorbeeld over toelichtingen van de Onderwijsjuristen en aankondigingen van bijeenkomsten en trainingen. VOS/ABB beheert samen met de Vereniging Openbaar Onderwijs de website www.openbaaronderwijs.nu. Dit online portaal gaat over de kernwaarden van het openbaar onderwijs en alles wat daarmee samenhangt. Het portaal telt in 2023 bijna 29.000 paginabezoeken, iets minder dan in 2022. In 2023 stopt VOS/ABB met Twitter, omdat dit medium veel negatieve content bevat. Twitter (tegenwoordig X) is geworden tot een plek waar VOS/ABB zich niet meer thuis voelt.

Financiën

Exploitatierkening

Mede als gevolg van een noodzakelijke onttrekking uit de bestemmingsreserve personeel (van € 40.000) was in 2022 sprake van een dekkende exploitatierkening. In 2023 blijft onder de streep ruim € 134.000 over; een ruime verbetering ten opzichte van de vorige verslagjaren. Dit geeft ruimte om de in 2022 onttrokken bestemmingsreserve weer aan te vullen tot € 140.000 voor personeel gerelateerde bestemmingen. In vergelijking met het negatieve exploitatiesaldo van 2022 van -/€ 39.439 (voor onttrekking bestemmingsreserve) is het positieve resultaat van 2023 van € 134.294 een duidelijke verbetering. Het verschil met de begroting van 2023 (-/€ 1.210) is verklaarbaar en wordt toegelicht bij de verschillende onderdelen van de gedetailleerde jaarrekening 2023.

De baten van VOS/ABB bestaan uit contributies, betaalde dienstverlening en overige opbrengsten. VOS/ABB stelt haar begroting altijd op met een gezonde dosis ambitie. Het is positief om vast te stellen dat we in 2023 meer dan de begrote baten realiseren. De doelstelling van de contributie-inkomsten is ruimschoots gerealiseerd. Meer schoolbesturen zien de meerwaarde van het lidmaatschap van VOS/ABB en sluiten zich aan bij de vereniging. Die meerwaarde blijkt ook uit de cijfers van de (aanvullende) dienstverlening.

In het onderwijs vormen de personeelskosten het grootste aandeel in de lasten en dat is voor VOS/ABB niet anders. De personeelskosten zijn gestegen ten opzichte van 2022, maar liggen inclusief de overige personeelskosten nog onder de begrote kosten voor 2023. De overige bureaulasten, zoals reizen en verblijfskosten, huisvesting en voorlichting zijn in lijn met de begroting gerealiseerd, met ten opzichte van de begroting een positief saldo van ruim € 50.000. Als gevolg van wijzigingen op de kapitaalmarkt zijn de negatieve rentebaten van 2022 gewijzigd in positieve rentebaten in 2023.

In 2023 is sprake van een positieve exploitatierekening, waardoor kan worden voorzien in een aantal bestemde uitgaven in 2024 en latere jaren.

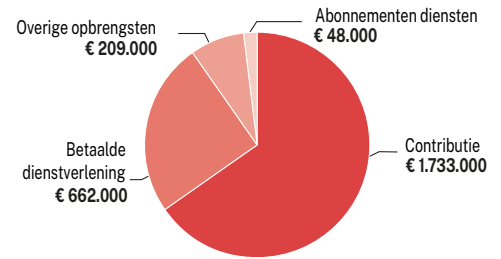
Balans en vermogen

Uit de balans en het vermogen van VOS/ABB blijken een voldoende risicomijdende liquiditeitspositie én voldoende weerstandsvermogen. Uit eerdere analyses blijkt een minimale instandhoudingsreserve voor VOS/ABB in de range van € 650.000 tot € 875.000 noodzakelijk. Dit betreft de middelen om in alle verplichtingen te kunnen afwikkelen als alles tegenvalt. Een eigen vermogen van €1.200.000 (instandhoudingsreserve) is voldoende.

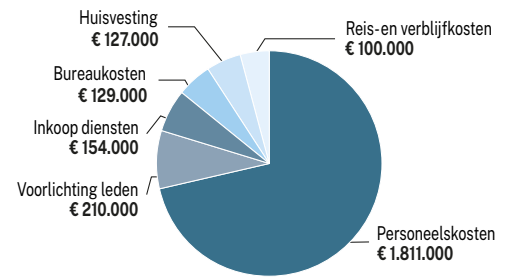
Totale baten

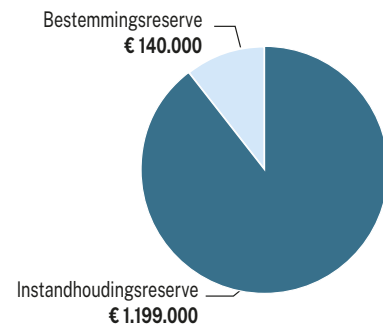
Verdeling baten: € 2.652.000

Verdeling lasten: € 2.531.000

Verdeling eigen vermogen: € 1.339.000

Bekijk het volledige financiële jaarverslag

Houttuinlaan 8
 Postbus 162
 3440 AD Woerden
 t 0348 405 200
 e welkom@vosabb.nl
www.vosabb.nl

Colofon
 Jaarverslag 2023 VOS/ABB
 Vormgeving: Caro Grafico | Grafisch Ontwerp

Woerden, juli 2024